

Трета възраст
13.06.2012 г., с. 1 и 3

Бисер Петков, управител на НОИ:
След ръст на минималната пенсия предстои цялостна индексация

Траян Анто

Бисер Петков е роден на 6 септември 1963 г. в Монтана. Завършил е “Икономика на търговията” в УНСС, където след завършването си започва работа като редовен преподавател. Доктор е по икономика. Специализирал е „Икономика на предприятието” във Виенския университет и „Публични финанси” в Университета на гр. Лестър, Англия. В периода 2002 и 2009 г. е последователно председател на Държавната агенция за осигурителен надзор при МС и зам.-председател на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление “Осигурителен надзор”. На 8 септември 2011 г. е избран от Народното събрание за управител на Националния осигурителен институт. Женен, с две деца.

- През последните месеци се наслурахме на песимистични и дори катастрофични прогнози, свързани с дефицита в бюджета на НОИ. Наистина ли е толкова сериозно положението и има ли все пак повод за някакъв оптимизъм по този въпрос, който до успокои сегашните и бъдещите пенсионери?

- Моментната ситуация с дефицита в бюджета на държавното обществено осигуряване (ДОО) е по-скоро оптимистична. Да, имаме планирана субсидия от държавния бюджет в размер на 1,917 млрд. лв., която да покрие разликата между приходи и разходи за тази година, но данните за първото тримесечие показват положителна тенденция. За първото тримесечие размерът на субсидията от държавния бюджет е по-малък от планирания с около 35 млн. лв. Това е резултат от факта, че са постигнати икономии в разходите и повече приходи от планираните за първото тримесечие.

Дългосрочните разчети на НОИ показват, че в рамките на следващите 10-15 години в резултат на по-високите изисквания за възраст и осигурителен стаж при пенсиониране дефицитът в бюджета на ДОО ще се свее чувствително до 0,2-0,5% от БВП, но системата ще продължава да генерира дефицит. Този недостиг на приходите от осигурителни вноски за финансиране на пенсиите и другите осигурителни плащания може да се приеме като програмиран при сегашните относително ниски равнища на осигурителните вноски. Правя уточнението, че направените прогнози са на база на сегашните параметри на пенсионната система и при определени демографски и макроикономически допускания.

- Промените в пенсионната система бяха направени наскоро. Има ли все пак данни за първите резултати от тях?

- Пенсионната система е инерционна по своя характер и поради това влезлите в сила от началото на 2012 г. промени в условията за придобиване право на пенсия ще имат по-осезателен ефект в средносрочен и дългосрочен период. Икономията от разходи за пенсии в резултат от повишаването на възрастта за пенсиониране ще бъде значителна след 10-15 г., което е и основната причина за очакваното свиване

на дефицита в бюджета на ДОО. В краткосрочен план нашите предварителни разчети са, че в резултат от завишените условия за придобиване на право на пенсия ще бъдат спестени разходи за пенсии в размер на около 18 млн. лв. за 2012 г. Това е един резерв, който заедно с отчетените за първото тримесечие около 19 млн. текуща икономия на разходи за пенсии в сравнение с планираните за този период, ще компенсира в известна степен по-високия разход за пенсии в резултат на увеличението на минималния размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст от 1-ви юни.

- Днешните пенсионери се вълнуват най-много от друг въпрос: да очакват ли увеличение на пенсиите? В какви срокове, за кои групи, с колко? Какви са перспективите за нарастване на пенсиите през 2013 година?

- В член 100 от Кодекса за социално осигуряване е записано, че осъвременяването на пенсиите се извършва ежегодно от 1 юли с процент равен на индекса на потребителските цени за предходната година. Така че, ако не настъпи промяна в текста на чл. 100, от 1 юли 2013 г. всички отпуснати пенсии би трябвало да се индексират с процент равен на инфлацията за 2012 година.

- Получихме много писма в редакцията, че вдигането само на най-ниските пенсии е несправедливо спрямо хората, които са работили по-дълго или цял живот са им удържали по-високи вноски. Какво да отговаряме на такива читатели?

- Осигурителната система на ДОО е изградена на принципа на солидарността. В тази система се гарантира минимален размер на всички трудови пенсии. Социалното предназначение на този гарантиран минимален размер на пенсията е да осигури доход, покриващ екзистенц-минимума за живот. Последното повишаване на минималния размер на пенсията е от 2009 г. В периода след това се увеличи издръжката на живота, беше увеличен и размера на минималната работна заплата. В условията на ограничени финансови ресурси и голям дефицит в бюджета на ДОО е обосновано да се търсят най-напред възможности за увеличение на най-ниските пенсии. Разбира се това следва да е еднократна мярка и в бъдеще да се прилага актуализация на всички пенсии. По този начин ще се възстанови принципа на справедливостта, който обвързва размера на получаваната пенсия с осигурителния доход и продължителността на осигурителния период.

- Ще намалее ли опашките в поделенията на НОИ и ще се подобри ли обслужването там?

- Подобряването на обслужването на клиентите на системата е основен приоритет в нашата дейност. Във всички териториални поделения на НОИ е създадена организация за ограничаване възможностите за образуване на опашки. По моя информация струпванията на граждани пред гишетата на НОИ не са често явление, а когато това все пак се случи се създава организация обслужването на чакащите да се извърши максимално бързо. В Кодекса за поведение на служителите на НОИ професионалното и акуратно отношение към обслужваните лица е изведено като основен принцип в тяхното поведение.